2024/2256

10.10.2024

REZOLUȚIA (UE) 2024/2256 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („Agenția”) aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere Raportul special nr. 03/2023 al Curții de Conturi Europene,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0120/2024),

A. întrucât, potrivit situației veniturilor și cheltuielilor sale ([1]), bugetul definitiv al Agenției pentru exercițiul financiar 2022 a fost de 24 827 843 EUR, ceea ce reprezintă o creștere cu 5,25 % față de bugetul pe 2021; întrucât bugetul Agenției este finanțat în principal din două surse de venituri, și anume taxele colectate și contribuția de la bugetul general al Uniunii;

B. întrucât, în raportul său privind conturile anuale ale agenției pentru exercițiul financiar 2022 („raportul Curții”), Curtea de Conturi („Curtea”) declară că a obținut asigurări rezonabile cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale agenției și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente;

Gestiunea bugetară și financiară

1. constată că eforturile de monitorizare a bugetului din cursul exercițiului financiar 2022 au avut ca rezultat o rată de execuție bugetară a creditelor de angajament din exercițiul curent de 99,26 %, ceea ce reprezintă o creștere de 5,20 % față de 2021; constată că rata de execuție a creditelor de plată pentru exercițiul financiar în curs a fost de 70,12 % (sub obiectivul prevăzut al Agenției, de 75 %), ceea ce reprezintă o creștere de 4,16 % față de 2021;

2. constată cu îngrijorare că Agenția a înregistrat o rată ridicată a reportărilor de credite de angajament pentru mai multe exerciții consecutive, și anume 7,2 milioane EUR în 2022 (29,4 %), ceea ce reprezintă o ușoară creștere față de 2021 (29,9 %); reamintește că autoritatea care acordă descărcarea de gestiune a solicitat Agenției să soluționeze această problemă; constată, în plus, că 5,5 milioane EUR (respectiv 66,2 %) de credite de la titlul III erau legate de cheltuieli operaționale, în principal de activitățile de bază ale Agenției în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ([2]) (66,4 % în 2021); insistă asupra faptului că ratele ridicate recurente de reportări ar putea indica o problemă structurală, o planificare bugetară deficitară sau chiar o posibilă încălcare a principiului bugetar al anualității; ia act de faptul că, începând cu 2023, Agenția a introdus sesiuni trimestriale de sensibilizare pentru gestionarii liniilor sale bugetare, care se desfășoară înainte de fiecare revizuire bugetară, cu scopul de a îmbunătăți planificarea bugetară și execuția la timp atât a bugetului, cât și a planului de achiziții publice, în conformitate cu principiul anualității;

Performanță

3. ia act de faptul că, la fel ca în anii precedenți, conducerea Agenției a monitorizat îndeplinirea obiectivelor programului de lucru prin intermediul indicatorilor-cheie de performanță (ICP) ai Agenției, utilizând sistemul de tip „semafor” al Agenției; constată, de asemenea, că, potrivit Agenției, majoritatea ICP-urilor rămân, de obicei, aceiași de la an la an pentru a asigura coerența comparațiilor, dar obiectivele care trebuie atinse în anul în cauză sunt stabilite anual; recomandă, cu toate acestea, ca Agenția să se ocupe de indicatorii care nu au fost încă realizați sau care au înregistrat întârzieri și să ajusteze periodic indicatorii-cheie de performanță pentru a-și optimiza performanța;

([1]) JO C 38, 31.1.2023, p. 87.
([2]) Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (JO L 326, 8.12.2011, p. 1).

4. observă că 82 % din programul de lucru a fost realizat sau realizat cu o mică problemă, iar 18 % nu a fost realizat sau sarcinile aferente au fost scoase de pe lista de priorități sau amânate din cauza resurselor umane limitate disponibile; recomandă Agenției să reevalueze fezabilitatea programului de lucru în raport cu resursele umane disponibile, deoarece resursele umane limitate s-a dovedit a fi un factor care explică punerea în aplicare a programului de lucru și în anii precedenți; constată, de asemenea, că au fost îndeplinite obiectivele ICP-urilor, cu excepția ratei creditelor de plată, care a atins 70,1 % (obiectivul fiind de 75 %) în 2022, față de 65,9 % în 2021;

5. recunoaște că invazia rusă a Ucrainei a impus acțiuni politice extraordinare pentru a menține securitatea aprovizionării cu energie și a proteja consumatorii, ceea ce a crescut responsabilitățile Agenției și afectat activitatea sa în diferite moduri; ia act de faptul că, în acest context, Agenției i-au fost atribuite mai multe sarcini suplimentare cuprinzătoare pe tot parcursul anului (de exemplu, publicarea evaluării finale a pieței angro de energie electrică a Uniunii, publicarea evaluării sau a valorii de referință a prețului gazului natural lichefiat și aplicarea mecanismului de corecție a pieței); salută eforturile Agenției de a îndeplini aceste sarcini suplimentare și sprijinul suplimentar acordat factorilor de decizie politică în contextul energetic cu prețuri ridicate;

6. ia act de observația Curții din Raportul său special nr. 03/2023 privind piața internă a energiei electrice, referitoare la deficiențele din cadrul de monitorizare și raportare al Agenției; reamintește că, deși programele anuale de lucru ale Agenției au menționat în mod constant că monitorizarea este o sarcină esențială, programele de lucru nu sunt suficient de explicite pentru a preciza modul în care sunt planificate monitorizarea și raportarea, în pofida obligației Agenției de a prezenta toate rezultatele preconizate; subliniază că acest lucru riscă să submineze răspunderea Agenției și ar putea, de asemenea, împiedica părțile interesate să înțeleagă nevoile Agenției în materie de date și implicarea ei în monitorizarea punerii în aplicare;

Eficiența și realizările

7. observă că Agenția își reevaluează, optimizează și raționalizează periodic funcțiile de sprijin și procesele administrative prin diferite mijloace: schimbul de cunoștințe și introducerea bunelor practici ale altor agenții, revizuirea, documentarea și automatizarea anumitor procese și centralizarea anumitor funcții de sprijin;

8. ia act de faptul că Agenția a efectuat o analiză a volumului de muncă, cu sprijinul unei societăți de consultanță externe, pentru a evalua situația actuală a distribuției sarcinilor sau a activităților și a identifica eventualele lacune și probleme organizaționale, precum și posibilitățile de sinergii și de îmbunătățire a domeniilor de control și de alocare a sarcinilor; constată că acest lucru a dus la un plan de acțiune care este monitorizat în cadrul reuniunilor conducerii superioare și al sesiunilor dedicate în acest scop;

9. salută utilizarea de către Agenție a unei serii de instrumente informatice pentru procesele de achiziții publice (portalul e-Submission, portalul e-Tendering, e-Notices și e-Invoicing pentru facturile emise în cadrul contractelor DIGIT); ia act de faptul că Agenția utilizează, de asemenea, Sysper, ARES (inclusiv semnătura electronică calificată) și MiPS; invită Agenția să își dezvolte în continuare procesele interne prin utilizarea digitalizării, în special atunci când aceasta generează eficiență și economii de costuri de funcționare;

10. reamintește că este important să crească nivelul de digitalizare al Agenției în ceea ce privește funcționarea și gestiunea internă, dar și pentru a accelera digitalizarea procedurilor; subliniază că Agenția trebuie să își continue eforturile proactive în această privință, pentru a evita un decalaj digital între agenții; atrage totuși atenția asupra necesității de a lua toate măsurile de securitate necesare pentru a evita orice risc la adresa securității online a informațiilor prelucrate, insistă că trebuie să se acționeze mai ferm împotriva atacurilor cibernetice sau a încercărilor de infiltrare provenite în special din Rusia sau China;

Politica de personal

11. constată că, la 31 decembrie 2022, schema de personal era completată în proporție de 97,40 %, fiind ocupate 74 de posturi de agenți temporari, din cele 76 de posturi de agenți temporari autorizate în bugetul Uniunii (față de 71 posturi autorizate în 2021); constată că în 2022 pentru agenție au lucrat și 38 de agenți contractuali, șapte experți naționali detașați, 19 angajați temporari și doi consultanți; reiterează recomandările Curții de a atribui sarcinile permanente și continue personalului angajat direct;

12. observă că, având în vedere contractele pe termen lung ale personalului de conducere de nivel superior al Agenției (cu excepția celui al directorului, care nu este selectat de Agenție și are un mandat pe durată determinată), Agenția nu este în prezent în măsură să modifice pe termen scurt echilibrul de gen din cadrul personalului său de conducere de nivel superior; ia act de faptul că consiliul de administrație al Agenției este compus din zece femei (53 %) și nouă bărbați (47 %); observă din nou că, în general, femeile continuă să fie subreprezentate în rândul personalului Agenției: 40 de femei (35 %) față de 73 de bărbați (65 %) (37 % și 63 % în 2021); reamintește că este important să se asigure echilibrul de gen în rândul personalului și invită Agenția să ia în considerare acest aspect la viitoarele recrutări de personal și numiri în cadrul conducerii superioare; este conștient că Agenția a aprobat Carta privind diversitatea și incluziunea și și-a confirmat angajamentul de a-și îmbunătăți politica și eforturile în ceea ce privește egalitatea de gen, diversitatea și incluziunea; solicită din nou în mod ferm să se depună eforturi concertate pentru a soluționa subreprezentarea femeilor și să se informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la stabilirea de obiective cuantificabile în acest sens în cadrul Agenției;

13. constată că Agenția are o politică de protecție a demnității persoanei și de prevenire a hărțuirii psihologice și sexuale și că Agenția face parte din grupul operativ de consilieri confidențiali existent la nivelul agențiilor; așteaptă cu interes să primească raportul și recomandările acestora; ia act de faptul că nu au fost raportate cazuri de hărțuire în 2022 și încurajează Agenția să dezvolte în continuare activitatea de prevenire a cazurilor și în viitor;

14. încurajează Agenția să continue dezvoltarea unui cadru de politici pe termen lung privind resursele umane, care să trateze chestiuni precum echilibrul între viața profesională și cea privată, învățarea și dezvoltarea carierei pe tot parcursul vieții, echilibrul de gen, munca de la distanță, echilibrul geografic și recrutarea și integrarea persoanelor cu dizabilități;

Achizițiile publice

15. observă că Agenția a soluționat parțial deficiențele anterioare în materie de achiziții identificate de Curte, în special în ceea ce privește comenzile sale de elemente neincluse în listele de prețuri care au condus la o opinie cu rezerve; se bucură că Agenția a instituit un set complet de orientări pentru șefii săi de proiecte, inclusiv modele și instrucțiuni detaliate pentru fluxurile de lucru existente, în conformitate cu cerințele Regulamentului financiar în domeniul achizițiilor publice; ia act de faptul că observația Curții va rămâne deschisă până la expirarea contractelor-cadru subiacente;

16. constată că, în 2022, au fost încheiate în total 246 de proceduri de achiziții publice de diferite tipuri, față de 200 în 2021; reamintește că în toate procedurile de achiziții publice este important să se asigure condiții de concurență loială între ofertanți și să se procure bunuri și servicii la cel mai bun preț pentru a garanta că bugetul disponibil este utilizat în mod eficient, respectând totodată principiile transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării; se arată îngrijorat de observația Curții potrivit căreia se constată tot mai multe probleme cu achizițiile publice, acestea fiind în continuare principala sursă de plăți neconforme pentru majoritatea agențiilor;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

17. ia act de faptul că, în 2022, Agenția a continuat să pună în aplicare politica sa cuprinzătoare de prevenire și gestionare a conflictelor de interese, inclusiv dispoziții referitoare la personal, consiliile sale de administrație, grupurile de lucru și grupurile operative; observă și că, în decembrie 2022, consiliul de administrație a adoptat orientări mai stricte privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese pentru consiliul de administrație și camera de recurs; constată, de asemenea, că orientările completează actuala politică generală a Agenției privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese care a fost instituită în 2015, oferind membrilor consiliului de administrație o înțelegere mai bună a sarcinilor care le revin în conformitate cu politica Agenției privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, asigurând totodată orientări suplimentare comitetului de examinare pentru evaluarea circumstanțelor care ar putea duce la conflicte de interese;

18. observă că, în 2022, a fost indicat un caz de conflict de interese care afectează un membru al personalului; constată că șeful de departament a soluționat chestiunea, decizând că membrul personalului nu trebuie să participe la anumite cazuri în care este implicat fostul său angajator, fapt confirmat și de serviciile juridice ale Agenției, de corespondentul pe probleme de etică, de resursele umane și reflectat într-o notă la dosar;

19. regretă că, în conformitate cu Raportul special nr. 03/2023 al Curții privind piața internă a energiei electrice, site-ul Agenției este administrat în mod ineficient, dat fiind că documentele-cheie pentru părțile interesate și pentru publicul larg nu sunt ușor accesibile sau nu sunt deloc publicate; constată, de asemenea, că site-ul nu are transparența necesară pentru un instrument de comunicare și, în anumite cazuri, nici măcar nu respectă cerințele de reglementare; invită Agenția să îmbunătățească de urgență transparența și răspunderea activității sale, facilitând accesul publicului la documentele și la datele de pe site-ul său, asigurând publicarea integrală și în timp util a deciziilor și a datelor sale, în conformitate cu cerințele legale, și introducând o politică de transparență clar definită, bazată pe bunele practici;

20. este preocupat de observațiile din Raportul special nr. 03/2023 al Curții privind piața internă a energiei electrice, care indică faptul că structura de guvernanță a Agenției îi afectează eficacitatea și independența; observă că, astfel cum a subliniat Curtea, directorul Agenției trebuie să obțină aprobarea Consiliului autorităților de reglementare pentru principalele documente de reglementare; constată, de asemenea, că, deși Consiliul autorităților de reglementare este compus dintr-un reprezentant al autorității naționale de reglementare (ANR) pentru fiecare stat membru și are sarcina de a acționa în interesul exclusiv al UE în ansamblu, Regulamentul de instituire al Agenției nu prevede garanții legislative pentru a-i împiedica pe reprezentanții diferitelor ANR-uri să participe la adoptarea unor decizii ale consiliului care ar intra în conflict cu anumite decizii ale ANR-urilor pe care le reprezintă sau cu interesele naționale (în cazul în care acestea sunt apărate de ANR-uri în conformitate cu statutul lor juridic); constată, de asemenea, că recurgerea de către Agenție la experți externi depinde în mare măsură de implicarea experților ANR-urilor în grupurile de lucru și în grupurile operative și, deși experții ANR-urilor pot face obiectul unor conflicte de interese, aceștia nu sunt obligați să semneze nicio declarație privind conflictele de interese; invită Comisia să evalueze și să propună îmbunătățiri ale guvernanței ACER prin consolidarea independenței agenției față de ANR-uri și de interesele naționale, a competențelor de asigurare a respectării normelor și a instrumentelor de convergență;

21. observă că în raportul special menționat mai sus, Curtea a observat, de asemenea, deficiențe în punerea în aplicare a normelor interne ale Agenției privind gestionarea și publicarea declarațiilor de interese ale membrilor Consiliului autorităților de reglementare și ai consiliului de administrație; subliniază că o mai mare transparență în procesele decizionale ale consiliilor și ale grupurilor de lucru ale Agenției ar facilita controlul public al conflictelor de interese (de exemplu, publicarea proceselor-verbale și a rezultatelor voturilor);

22. ia act de faptul că reuniunile Agenției cu lobbyiștii sunt înregistrate la nivelul reuniunilor directorului și publicate pe site-ul Agenției;

23. reamintește că este important ca Agenția să capete o mai mare vizibilitate în mass-media, pe internet și pe platformele de comunicare socială, pentru a-și face activitatea cunoscută în rândul cetățenilor;

Controlul intern

24. ia act de faptul că, în scopul de a consolida sistemul de control intern, în cursul anului 2022 au fost revizuite o serie de politici interne, inclusiv decizia directorului 2022-14 din 13 septembrie 2022 de instituire a registrului de excepții și de cazuri de neconformitate, prin care se stabilește procedura de solicitare a excepțiilor și de raportare a cazurilor de neconformitate; decizia directorului 2022-08 din 21 iunie 2022 de adoptare a politicii și a procedurii de gestionare a funcțiilor sensibile și de abrogare a deciziei 2019-06 a directorului din 2 aprilie 2019 privind adoptarea politicii și a procedurii de gestionare a funcțiilor sensibile; și decizia Consiliului de administrație de modificare a Deciziei nr. 17/2022 a Consiliului de administrație din 13 decembrie 2018 privind cadrul de control intern al Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei;

25. observă că, potrivit raportului anual al Curții, în decembrie 2022, un ordonator de credite delegat a ordonanțat un ordin de plată în valoare de 714 720 euro, deși competențele sale de ordonanțare erau limitate la 500 000 de euro. subliniază că acest lucru indică o deficiență la nivelul controalelor interne ale Agenției în ceea ce privește delegarea competențelor de ordonanțare a plăților; invită Agenția să ia măsuri pentru a se asigura că limitele sunt aplicate per ordin de plată;

Alte observații

26. ia act cu satisfacție de faptul că, în 2022, Agenția a început să pună în aplicare un plan de teste de penetrare pentru a revizui toate aplicațiile actuale și nou construite expuse internetului, cu scopul de a efectua teste periodice de penetrare cel puțin o dată la trei ani;

27. salută faptul că Agenția a semnat în 2022 contractul-cadru interinstituțional privind serviciile de consultanță pentru punerea în aplicare și înregistrarea unui sistem de management de mediu (EMAS); constată, de asemenea, că Agenția a continuat punerea în aplicare a planului său de acțiune pentru înverzire 2021-2022 și a analizat posibilitatea de a lua măsuri suplimentare pentru a respecta mai bine standardele EMAS, împreună cu proprietarul, din cauza limitărilor și constrângerilor impuse de particularitățile spațiilor închiriate;

28. face trimitere, pentru alte observații cu caracter orizontal care însoțesc decizia privind descărcarea de gestiune, la Rezoluția sa din 11 aprilie 2024 ([3]) referitoare la performanțele, gestiunea financiară și controlul agențiilor UE.

([3]) Texte adoptate, P9_TA(2024)0280.